

ازشکده آرایش تدوین

آمریکا و بازی شیمیایی در دوما؛ بررسی دو سناریو

مقالات

فروردین ۱۳۹۷

الحمد لله

انديشكده راهبردي تبين

مجموعه گزارش راهبردي

آمریکا و بازی شیمیایی در دوما؛ بررسی دو سناریو

وبگاه اندیشکده : www.Tabyincenter.ir

نشانی : تهران، اقدسیه، خیابان شهید موحّد دانش، خیابان نسترن، پلاک ۳۲، واحد ۱۱

کد پستی : ۱۹۵۷۶۶۴۷۳۱

تلفن : ۲۶۱۵۳۳۲۹

نمبر : ۲۶۱۵۳۳۲۹

فهرست

۶	۱. مقدمه
۸	واکنش آمریکا؛ دو سناریو
۸	سناریوی نخست
۹	سناریوی دوم

۱. مقدمه

آن‌گونه که برخی رسانه‌ها از جمله رویترز گزارش داده‌اند، دیروز حمله‌ای شیمیایی در شهر دوما در غوطه شرقی سوریه صورت گرفته است. در عملیات آزادسازی غوطه شرقی که اسفندماه آغاز شد، جز شهر دوما، سایر مناطق از اشغال تروریست‌ها خارج شد. چندین روز است که مذاکراتی برای خروج گروه تروریستی جیش الاسلام آغاز شده اما به دلیل اختلاف نظر نیروهای این گروه برای خروج از دوما، هنوز این شهر خالی از تروریست‌ها نشده است.

در حالی که ارتش سوریه در عملیات آزادسازی غوطه شرقی، موفقیت‌های بزرگی به دست آورده و تروریست‌های دوما نیز در نهایت ناچار به تسلیم هستند، عقلانی نیست که سوریه این پیروزی بزرگ را با استفاده از سلاح شیمیایی تحت الشعاع قرار داده و زمینه فشار خارجی بر خود را افزایش دهد. لذا اتهام‌زنی تروریست‌ها به ارتش سوریه، اهداف دیگری دارد. ضمن این که سوریه سلاح شیمیایی خود را در سال ۲۰۱۳ و تحت نظارت و تأیید سازمان ملل نابود کرده است. نکته حائز اهمیت دیگر این که روسیه چند روزی قبل اعلام کرد که احتمالاً تروریست‌ها برای رسیدن به اهداف خود، حمله‌ای شیمیایی در دوما مرتکب خواهد شد و مسئولیت آن را بر عهده ارتش سوریه خواهند گذاشت.

به نظر می‌رسد این بازی شیمیایی با اهداف زیر طراحی شده است؛

- برانگیختن افکار عمومی؛ تعداد بالای کشته‌ها در این چارچوب قابل توجه است. به گفته الجزیره، تا کنون ۱۵۰ نفر کشته و صدها غیرنظامی نیز زخمی شده‌اند.
- ایجاد بهانه برای واکنش نظامی غرب؛ سال گذشته دقیقاً در همین روزها، ترامپ دستور حمله موشکی به پایگاه هوایی الشعیرات در سوریه را صادر کرد. ترامپ معتقد بود ارتش سوریه در خان شیخون در استان ادلب، از سلاح شیمیایی استفاده کرده است.
- نجات یافتن از بن‌بست دوما؛ جیش الاسلام در صورت خروج از دوما، گزینه‌های زیادی ندارد و عمده گزینه‌ها هم مناطق تحت نفوذ ترکیه است. لذا افزایش فشار بر دولت سوریه و متحدانش برای پایان متفاوت محاصره دوما، به نظر هدفی مهم است.

واکنش آمریکا؛ دو سناریو

با افزایش تعداد کشته‌های «بازی شیمیایی» در دوما در غوطه شرقی دمشق، طبق انتظار، آمریکا به شدت سوریه و سپس روسیه را متهم کرد. اما برخلاف وزارت خارجه آمریکا که خواستار واکنش فوری جامعه بین‌الملل شده است، برخی تحلیل‌گران آمریکایی از امکان واکنش نظامی آمریکا سخن می‌گویند. آیا آمریکا به سوریه حمله می‌کند؟ دو سناریو در زیر بررسی می‌شود اگرچه سناریوهای دیگری نیز وجود دارد.

سناریوی نخست

در فروردین ماه ۹۶، ترامپ در واکنش به آنچه حمله شیمیایی ارتش سوریه به خان شیخون می‌نامید، دستور حمله موشکی به پایگاه هوایی الشعیرات را داد. پس اکنون، امکان این که ترامپ دوباره در پی واکنش نظامی باشد، وجود دارد. چه بسا عدم واکنش ترامپ در قبال ماجرای که تعداد کشته‌هایش از خان شیخون بیشتر است، نوعی انفعال تلقی شود، حتی اگر اقدام غیرنظامی دیگری هم انجام دهد.

تیم ترامپ در شرایط کنونی، تندروتر از سال قبل شده است. پمپئو به زودی وزیر خارجه می‌شود و بولتون هم مشاور امنیت ملی ترامپ شده است. مشخصا بولتون، به راهکارهای سخت‌گیرانه‌تر اصرار دارد.

بر اساس این دو نکته و با این پیش‌فرض که ترامپ مخالف حمله‌ی گسترده است و با توجه به معادلات میدانی و سیاسی صحنه‌ی سوریه، به نظر می‌رسد احتمال واکنش نظامی مستقیم

آمریکا وجود دارد اما سطح آن، در صورت وقوع نمی‌تواند فراتر از حمله نقطه‌ای (مانند سال گذشته) باشد.

سناریوی دوم

اما احتمال دیگر، با محوریت آینده جیش الاسلام طرح می‌شود. واقعیت این است که حمله نظامی آمریکا به سوریه اگر نتواند سرنوشت جیش الاسلام را تغییر دهد، چندان منافی برای عربستان نخواهد داشت. لذا با احتساب وابستگی جیش الاسلام تحت محاصره در دوما به عربستان و امکان لابی ریاض برای واکنشی درخور از سوی واشنگتن، یک گزینه‌ی محتمل می‌تواند این باشد؛ آمریکا به همراه متحدانش فشاری سخت بر روسیه و سوریه وارد آورند تا شرایط برای خروج جیش الاسلام از دوما فراهم شود. البته اکنون هم این شرایط فراهم است اما مقصد، مطلوب تمامی رهبران جیش الاسلام نیست. مقصد کنونی جرابلس و یا ادلب است. طبیعی است که عربستان از انتقال گروهی وابسته به خود به مناطق تحت نفوذ ترکیه رضایت نداشته باشد. لذا این امکان وجود دارد که با اعمال نفوذ عربستان و تهدیدات آمریکا، انتقال اعضای جیش الاسلام از دوما به منطقه‌ای در جبهه جنوب - درعا عملیاتی شود که ترکیه نفوذی در آنجا ندارد. منطقه دیگر، می‌تواند التنف در مرز عراق، سوریه و اردن باشد که یکی از پایگاه‌های نظامی آمریکا در آنجا مستقر است.

برخی تحلیل‌گران آمریکایی از امکان واکنش نظامی آمریکا به
حمله شیمیایی در دوما سوریه سخن می‌گویند. آیا آمریکا به
سوریه حمله می‌کند؟

نشانی مادر شبکه‌های اجتماعی

@Tabyincenter

Tabyincenter.ir

نشانی پایگاه اینترنتی:

۰۲۱ - ۲۶۱۵۳۲۳۹

شماره تماس جهت اعزام سخنران: